

**Drivkraft
Sverige**

REFERENS 2

HANDHAVANDEINSTRUKTION FÖR SÄKERHETSKONTROLL TANKFORDON

UTGÅVA 2, 2023

Innehållsförteckning

Inledning	3
Typ och identifiering	3
Erforderliga handlingar	3
Övrig utrustning	4
Säkerhet vid lastning	5
Säkerhet vid lossning	10
Lossningsutrustning	12
Tank	12
Kontaktuppgifter	12
Sammanställning	13

INLEDNING

Detta dokument är en handhavandeinstruktion för Exceldokument Säkerhetskontroll Tankfordon

Exceldokument Säkerhetskontroll Tankfordon är uppdelat i två flikar: en blankett del där kontrollresultat, kontaktuppgifter och anteckningar ifylles, samt en sammanställningsdel som automatiskt uppvisar blankettens resultat.

En blankett ska fyllas i per fordonsenhet. För en bil och släp ska två blanketter fyllas i. Dragbil med trailer ses som två fordonsenheter. Vid osäkerhet av tolkning av ADR-reglerna ska säkerhetsrådgivare ADR kontaktas.

Välj bland alternativt godkänt, ej godkänt och i vissa fall ej tillämpligt i blankettens checklista. Fordon med avvikelse på allvarliga krav markerade i gult i dokumentet Säkerhetskontroll Tankfordon underkänns direkt. Fordon med avvikelse på övriga krav blir godkända i en månad. Fordon fria ifrån avvikelser godkänns i 13 månader. Resultatet av säkerhetskontrollen kommer upp automatiskt efter checklistans ifyllnad.

Nedan återges för vad som ska kontrolleras och dokumenteras i Excel dokumentet säkerhetskontroll Tankfordon.

TYP OCH IDENTIFIERING

Typ av enhet

Välj vilken typ av enhet som säkerhetskontrollen gäller för, antingen tankbil eller släp/semitrailer. Beroende på val kommer antalet alternativ av ej tillämpligt i listan att förändras.

Reg. Nr.

Skriv enhetens registreringsnummer i rutan till höger.

Tank ID Nr.

Skriv enhetens tank ID-nummer i rutan till höger.

ERFORDERLIGA HANDLINGAR

Reg. Bevis

ADR-certifikat ADR 9.1.3.

Kontrollera att certifikat finns och att dokumentet är original.

ADR-certifikat, giltig t.o.m.

Välj tankkod i rullistan

- Tankkod LGBF får köra produkter med UN-nummer 1202, 1203, 1268, 1863, 3475 och 3082.
- Tankkod LGBV får köra produkter med UN-nummer 3082, samt UN-nummer 1202 om flampunkten är över 60 grader enligt särbestämmelse 640M.
- Tankkod L4BH (och alla övriga högre tankkoder) får köra produkter med UN-nummer 3082, samt UN-nummer 1202 om flampunkten är över 60 grader enligt särbestämmelse 640M.
- För tankkoder och UN-nr se ADR 4.3.4.1. samt tabell A.
- Om tankkod ej väljs blir fordonet underkänt.

Skriftlig instruktion ADR 5.4.3

Kontrollera att dokument finns. Ansvarig för att instruktionen (4 sidor) finns är transportören. Exakt utförande av instruktionen finns i ADR 5.4.3 med bl a 2 sidor etiketter.

ÖVRIG UTRUSTNING

Registreringsskyltar

Kontrollera att skylten är hel och läsbar.

ADR-skyltar ADR 5.3.2

Kontrollera att skylten är hel och läsbar. Farlighetsnummer och UN-nummer ska vara läsbara efter 15 minuters brand ADR 5.3.2.2.2. Skylthållare ska också vara så utformad att inte skylten kan lossna under transport eller vid vältning.

Etiketter på tank ADR 5.3.2.2.2.

Kontrollera att etikett "Brandfarlig vätska klass 3" och märket "Fisk och träd" ADR 5.2.1.8.3 samt etiketten för UN 3082 (övriga farliga ämnen, klass 9) är hela och rena. Se figur 1 för etiketter.

Figur 1 Etiketter

Brandsläckare, inspekterade och godkända ADR 8.1.4

Kontrollera att det finns minst 2 stycken brandsläckare ABC motsvarande sammantaget minst 12 kg på tankbil, varav en brandsläckare ska vara på minst 6 kg. Brandsläckare ska vara lätt åtkomliga och skyddade ifrån vädrets påverkan. Brandsläckarna ska vara

inspekterade och godkända med datum äldst 1 år. Av etikett ska det framgå nästa inspektion med år och månad.

Dräneringsrör rätt utformade från domsarg Drivkraft Sverige-krav

Rören ska sluta som högst 10 cm över mark. Rören ska invändigt vara fria från smuts. Det ska inte finnas någon avstängningsmöjlighet på dräneringsröret ifrån domsargen. Domdränering (avrinningsrör) ska ej gå igenom fack utan att vara i dubbelmantlat utförande*. Dräneringen kan också gå utanför facket.

**Gäller endast vid nybyggnation.*

Metallhink med jordlina Drivkraft Sverige-krav

Det ska det finnas ett uppsamlingskärl vilket enligt Drivkraft Sverige-krav ska vara av metall och försedd med jordlina.

Stängningsanordning manövrerbar för armaturskåpsdränering

Kontrollera om armaturskåp är utrustat med dräneringsledning. Finns sådan ska den vara utrustad med avstängningsmöjlighet. Kontrollera att ventilen är stängd.

Stoppklossar ADR 8.1.5.2

Kontrollera att stoppkloss finns. Två klossar ska finnas om släp är kopplat till fordonet.

Varningslyktor, koner eller trianglar ADR 8.1.5.2

Två fristående varningsanordningar ska finnas. Exempelvis en varningslykta och en triangel.

Bärbar ljuskälla – ATEX-godkänd ADR 8.1.5.2

Kontrollera att ljuskälla finns och att den är ATEX- godkänd.

Saneringsutrustning ADR 8.1.5.2

Kontrollera att följande utrustning finns: skyffel, uppsamlingskärl och anordning för tätning av brunnar och avlopp. Ett specifikt Drivkraft Sverige-krav är även borste och absorberingsmedel. Observera att förarhyttens golvmatta EJ är acceptabel som tätningsmedel.

Reservkläder Drivkraft Sverige-krav

Kontrollera att reservkläder finns.

Personlig skyddsutrustning ADR 8.1.5.2

Kontrollera att följande utrustning finns: ögonskölj, varningsväst, skyddshandskar, skyddsglasögon. Kontrollera att ögonskölj ej har passerat bäst före-datum samt ej är öppnad. Bryt ej plombering vid kontroll.

SÄKERHET VID LASTNING

Avvikande funktioner som kan sätta dubbel säkerhet ur spel är oacceptabla. Fordonet blir underkänt.

10-polig kontakt

Kontrollera så att 10-polig kontakt finns och är funktionell.

Fackvolym

Kontrollera att intyg finns med för uträkning av volym nivå A, B och C enligt bilaga 3 Drivkraft Sveriges Regelverk för Tankbilstransporter (finns även i Drivkraft Sveriges publikation Lastningsstandard).

Läcksökningskontroll eller okulär besiktning

Fordon som används med tankkod LGBF ska läcktestas en gång per år.

Läcksökningsprotokollet ska finnas tillgängligt i tankfordonet. Ange giltighetsdatum.

För fordon som används med tankkod LGBV ska en okulär besiktning av gasretursystemet ske varje år. Okulär besiktning utförs av kompetent och oberoende person. Kontroll ska utföras av att hela tankens rörsystem samt gasretursystemet är helt och intakt. Den okulära besiktningen dokumenteras på samma blankett som läcktestet med kommentar att okulär besiktning är utförd. Ange giltighetsdatum. En depå har rätt att avvisa ett fordon som inte har läcktestats.

Funktionsprov överfyllnadsskydd

Kontrollera att överfyllnadsskydd är funktionsprovade med datum äldst 13 månader enligt bilaga 3 Drivkraft Sveriges Regelverk för Tankbilstransporter (finns även att finna i Drivkraft Sveriges Lastningsstandard). Ange giltighetsdatum.

Gasåterföring

Kontrollera att fordonet är utrustat med komplett gasåterföringssystem inklusive gasslang.

Kontroll av jordning på gasåterföringsslang

Kontrollmät motståndet i slangen. Motståndet får maximalt vara 3 Ω . Gasåterföringsslangar ska tas ut ur transportenheten i sin fulla längd innan mätning utförs.

Säker tvångsöppning av bottenventil (stängd vid lastning)

Funktionen av tvångsöppning ska vara så utformad att den bara kan användas under kortare tid vid lossning, exempelvis via återfjädring eller tidsstyrning. Figur 1 illustrerar ett exempel på tillåten tvångsöppning. Intervjua föraren och få en beskrivning av hur tvångsöppning av bottenventilen går till vid lossning.

Tvångsöppning av bottenventil får inte användas av föraren vid lastning enligt regelverket.

Det ska krävas en manövrering per fack för att tvångsöppna en bottenventil. Samma manöverknapp för tvångsöppning får ej gå till flera bottenventiler samtidigt.

På manöverknappar med återfjädring kontrolleras om de kärvar. Det finns risk för att manöverknappen kan fastna i öppet läge, dvs att bottenventilen är tvångsöppnad, oavsett om manöverknappen ska dras ut eller tryckas in.

Figur 2 Exempel tillåten tvångsöppning

Vid tvångsöppning av bottenventil vid lossning gäller följande:

- Det ska inte gå att tvångsöppna alla bottenventiler med en manöverknapp.
- Manöverknappen dras ut och är utdragen och ska vara tidsbegränsad eller återfjädringsfunktion.

Kontroll av säker funktion för "dubbla manöverpaneler"

Kontrollanten ska kontrollera om det finns dubbla manöverpaneler. Om så är fallet ska kontroll göras av att överfyllnadsskyddet som stänger bottenventilen är ansluten till bägge manöverpaneler. Kontrollera att manöverpaneler är märkta med funktion "lastning", "lossning" eller "lastning/lossning".

Säker "lossningsmanifolder" stängd vid lastning*

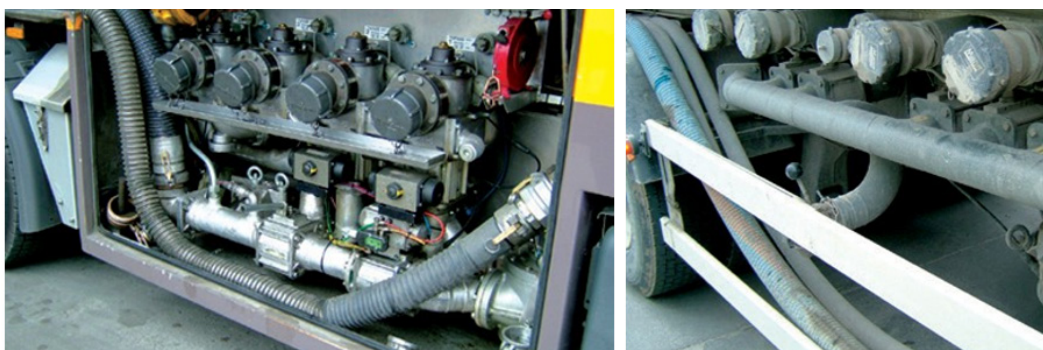
Lossningsmanifoldern ska vara stängd vid lastning.

*Gäller för fordon byggda efter mars 2011.

Separat inlastningskoppling eller manifolder med endast en anslutning

Endast ett val kan göras. Vid separat inlastningskoppling ska det finnas en per fack.

Figur 3 illustrerar exempel på godkända inlastningskopplingar

Figur 3 Exempel på godkända inlastningskopplingar

Manifolder med dubbla intag med manuell avstängningsventil. Detta är inte tillåtet då den manuella avstängningsventilen kan vara öppen vid lastning. Detta sätter dubbel säkerhet ur spel. Regeln är en inflödesström per fack och därmed ska det inte gå att föra in produkt av misstag. Figur 4 och 5 illustrerar exempel på godkänd och ej tillåtet konstitution av manifolder.

Figur 4 Exempel på godkända manifolder

Figur 5 Exempel ej tillåtet

Droppfri koppling för dränering av manifolder

Finns ej på fordon utan manifolder. Olika typer av tekniska lösningar kan accepteras så länge som funktionen är en droppfri koppling.

Inlastningskoppling (3" industrikoppling)

Kontrollera att kopplingar för lastning är placerade inom rätt avstånd enligt H Fordonsstandard punkt 4 i Drivkraft Sveriges Regelverk för Tankbilstransporter.

Kontroll av läckande kopplingar

Kontrollera att intyg enligt bilaga 2 i Drivkraft Sveriges Regelverk för Tankbilstransporter finns (finns även i publikationen Lastningsstandard) och att datum för kontroll inte är äldre än 13 månader.

Tolk (verktyg) ska användas för kontroll. Tolken ska ha samma fabrikat som kopplingen och det ska anges vilket fabrikat som använts i provningen.

Kontroll av tre förslutningar ADR 6.8.2.2.2

Tre av varandra oberoende förslutningar ska finnas på mynningen för varje påfyllningsstuds. Det kan vara skruvlock, skyddshuv, blindfläns, droppfri koppling eller annan motsvarande anordning. Kontrollera att tre av varandra oberoende skydd finns och att dessa är utförda på sådant sätt att de är i varaktigt utförande. Funktionen är att förhindra oavsiktligt utsläpp.

Kontakt för överfyllnadsskydd

Denna kontrollpunkt är ej tillämplig vid 10-polig kontakt.

Vid hantering av tjockoljor, så kan 2-polig kontakt tillämpas, då gäller följande:

- Kontakten för överfyllnadsskyddet ska vara placerade i direkt anslutning till inlastningskoppling på ett sådant sätt att förväxling ej uppstår.
- Kontakten ska vara väl uppmärkt med facknummer om förväxlingsrisk föreligger.

Luftanslutning

Luftanslutning (påfyllning till fordonets tryckluftssystem) illustreras i figur 6. Kontrollera att bilen är utrustad med Cejn 410-koppling (hane). Figur 7 och 8 illustrerar Cejn 410-kopplingar.

Figur 6 Luftanslutning

Figur 7 illustrerar Cejn 410-kopplingar (hona) för depå

Figur 8 illustrerar Cejn 410-kopplingar. (hane) för fordon

Potentialreducering i varje tankbilsfack

Om fordonet har tankkod LGBF ska funktionen potentialutjämning bedömas med okulär besiktning.

Det ska finnas en potentialutjämning i varje fack där avståndet mellan sidoväggarna är större än 800 mm.

Skyddsräcken (om tillämpligt) hela och spärrfunktion ska fungera

Finns skyddsräcken ska de vara hela och ha avsedd funktion. Kontrollera att spärren låser i öppet uppfällt läge. För att kontroll ska kunna genomföras ovanpå fordonet på ett säkert sätt ska lämplig stege alternativt plattform med skyddsräcken användas.

Halkskydd ovanpå domen ska vara tillräckligt

Kontrollera halkskyddet.

Kontroll av domluckor inkl. packningar - hela

Öppna luckan och kontrollera okulärt att packning är hel. Stäng luckan och kontrollera att låsmekanismen låser och tätar.

Kontrollera att inget läckage av produkt finns vid domluckan med tillhörande gasåterföringsledning. Detta är indikering på att packning är otät.

Flamskydd installerat

Flamskydd ska finnas installerat på alla enheter med tankkod LGBF fr.o.m. 2015-01-01. Finns inget flamskydd blir fordonsenheten underkänd. Detta gäller även om endast eldningsolja transporteras, fordonet blir underkänd. Alternativet är att installera flamskydd för att uppfylla kraven för LGBF eller genomgå omklassning till LGBV.

SÄKERHET VID LOSSNING

Jordlina ska finnas med klämma för fordon med tankkod LGBF

Kontrollmät jordlina både på bil och släp att motståndet är maximalt 3 Ω . Jordlinan ska dras ut och mätas i sin fulla längd "medan man vandrar inåt".

Kontroll av jordning på jordlina

Godtaget värde ($\leq 3 \Omega$).

Kontroll av jordning på lossningsslang

Kontrollmät lossningsslang både på bil och släp att motståndet är maximalt 3 Ω .

Lossningsslang ska tas ut ur transportenheten i sin fulla längd innan mätning utförs.

Manöverreglage

Fråga föraren om funktion på "okända" eller omärkta reglage. Det får inte finnas reglage som sätter säkerhetsfunktion ur spel.

Kontroll av eventuell förbikoppling

Strömbrytare och andra manöverreglage som åsidosätter säkerhetsfunktioner får ej förekomma. Till exempel bortkoppling av överfyllnadsskydd.

Visuell kontroll av lossningsslangar

Kontrollera att slangar ej uppvisar onormalt slitage som innebär säkerhetsrisk.

Kontroll av luftavskiljare kopplad till gasretursystem

Produkt i vätskeform får ej komma in i gasretursystemet från luftavskiljaren. Fråga föraren om hur instruktion är i handhavande av luftavskiljaren vid lossning. Används tömning av behållare genom öppning av ventil för dränering till trycksidan av mätaren är det godkänt.

Ett fordon med luftavskiljaren kopplad till en avluftningstank med ledning över dom kopplad till gasreturledning vilket illustreras i figur 9

Figur 9 Exempel 1 Eurotank

Ett fordon med luftavskiljaren kopplad till en avluftningstank kopplad till gasreturledning. Vilket illustreras i figur 10.

Figur 10 Exempel 2 LST

Sammanfattningsvis är följande fall att anses som godkända:

- Tank som saknar luftavskiljare där avluftning är kopplat till gasreturledning.
- Tank som har luftavskiljare där avluftning är kopplat till gasreturledning med teknisk funktion som förhindrar att produkt i vätskeform kan komma till gasreturledning.
- Tank byggd före mars 2011 som har luftavskiljare där avluftning är kopplat till gasreturledning och har korrekt skriftlig instruktion uppsatt vid luftavskiljare. Fordonsägaren ska säkerställa att skriftliginstruktion finns i fordonet.

Sammanfattningsvis är följande fall att anses som ej godkända:

- Tank byggd efter mars 2011 som har luftavskiljare där avluftning är kopplat till gasreturledning.
- Tank byggd före mars 2011 som har luftavskiljare där avluftning är kopplat till gasreturledning och saknar skriftlig instruktion uppsatt vid luftavskiljare.

LOSSNINGSMÄTARE

Ange om fordonet är utrustat med följande utrustning:

- Flödesmätare
 - med förinställningsverk
 - utan förinställningsverk
- Nivåmätare
- Självavrinning genom mätare
- Kröning mätare giltig t.o.m.
- Enkel manifold
- Dubbel manifold
- Delad manifold
- Slangens dimension och längd

TANK

Fyll i uppgifter nedan på checklistan:

- Antal fack och totalvolym
- Kofferdammar
- Volym enl. nivå A, B och C i bilaga 3 för samtliga fack (Drivkraft Sveriges Regelverk för Tankbilstransporter, finns även att finna i Drivkraft Sveriges Lastningsstandard)..

KONTAKTUPPGIFTER

Beroende på resultatet i Säkerhetskontroll Tankfordon kommer fordonet godkännas i 13 månader, 1 månad eller underkännas. Fordon med avvikelse på allvarliga krav markerade i gult i dokument Säkerhetskontroll Tankfordon underkänns direkt. Fordon med avvikelse på övriga krav blir godkända i en månad. Fordon fria ifrån avvikelser godkänns i 13 månader. Avvikelser kommer att noteras under rubriken åtgärdslista på sammanställningsfliken.

Fyll i datum för kontroll. Beroende på kontrollens resultat kommer ett annat datum dyka upp i rutan nedanför; nästa kontroll senast. Om fordonet underkänns lämnas rutan för nästa kontroll senast tom.

Namn på den som utfört säkerhetskontrollen samt dennes kontaktuppgifter. Fyll i kontaktuppgifter på transportföretag samt namn på kontaktperson. Längst ned på vänster sida finns även ett anteckningsfält för kommentarer på kontrollen.

SAMMANSTÄLLNING

Resultatet av blanketten kommer automatisk upp under fliken sammanställning.
Kontrollera att önskat resultat visas och skriv ut dokumentet och signera.

Efterkontroll av åtgärdade brister signeras av säkerhetskontrollant längst ned på samma dokument, och dennes kontaktuppgifter ifylles.

Eventuella reparationer och justeringar ska funktions kontrolleras av verkstaden, särskilt vid reparation eller byte av säkerhetskritisk utrustning.

Innehållet ifrån anteckningsfältet i föregående flik återkommer automatiskt på sida två, och denna sida skrivs även ut och bifogas till dokument Säkerhetskontroll Tankfordon.

Hållbar och innovativ mobilitet ►

Drivkraft Sverige AB

Torsgatan 30, SE-113 21 Stockholm
Tel 08-667 09 25 www.drivkraftsverige.se

Branschorganisationen för drivmedels-, bränsle-, bitumen- och smörjmedelsbolagen i Sverige.

